

Als je van tuinen en tuinieren houdt GROEI & BLOEI

Nieuwsbrief afdeling Stadskanaal e.o.
januari 2024

Agenda G&B

- 24 jan.** Jaarvergadering zie pag. 8
- 1 febr.** Informatieavond Moestuiniëren
- 27 febr.** Lezing Bodemleven en zadenruilbeurs
- 2 maart** Mezenestkastje maken
- 16 maart** Zaaïen
- 28 maart** Lezing Borders zie pag. 9

HUGS!

De nieuwsbrief werd mede mogelijk gemaakt door:

Rabobank Zuid en Oost Groningen en onze adverteerders.

Bedankt namens onze leden!

Kopij nieuwsbrief

Inleveren kopij voor de nieuwsbrief **maart 2024 voor 1 maart 2024.**

Dit kan per e-mail aan: k.prikker@hetnet.nl

De volgende nieuwsbrief zal medio maart verschijnen

Aanmelding Open Tuinen Weekenden 2024

De afdeling Stadskanaal doet dit jaar natuurlijk ook weer mee met twee Open Tuinen Weekenden. Het weekend van de Open Tuinen Estafette op **3 en 4 augustus 2024** en het landelijk weekend op **15 en 16 juni 2024**.

Vorig jaar waren er 18 deelnemende tuinen en hopelijk dit jaar meer. Hoe meer tuinen er mee doen, hoe meer keuze de bezoekers hebben. Bent u trots op uw tuin en wilt u deze graag aan andere mensen laten zien? Dan zijn de open tuinen weekenden daarvoor een mooie gelegenheid. De ervaring leert dat bezoekers genieten van een tuin die ze bezoeken en dat de tuineigenaar geniet omdat hij/zij trots is om te vertellen over de eigen tuin. De bezoekers kijken naar de totaalindruk van de tuinen en de plantencombinaties en letten er niet op of er ergens nog wat onkruid te zien is!

Wilt u uw tuin in een of beide weekenden openstellen voor bezoekers, geef dit dan spoedig even door aan Jacques van Velsen (jacquesvanvelsen@gmail.com).

Het is natuurlijk mogelijk om in een van de weekenden alleen op zaterdag of alleen op zondag open te zijn.

De ervaring heeft vorig jaar geleerd dat de open tuinen weekenden drukbezocht zijn en er leuke contacten ontstaan zijn

Van de voorzitter

Eigenlijk gaat een jaar wel erg snel, het is alweer 2024. Maar als ik terugkijk dan is er in afgelopen jaar toch wel erg veel gebeurd. Mooie activiteiten waar we met plezier op kunnen terugkijken.

Te denken valt aan de lezingen, de tuinkringen, de workshops, de open tuinen. Momenten waarop mensen elkaar ontmoeten en over hun liefhebberij praten en leren.

Een voor onze vereniging belangrijke activiteit is het traject dat we ingezet hebben om de vereniging toekomstbestendig te maken.

Dit traject heeft een groot draagvlak. Dit hebben we ervaren aan de response op de enquête van 60% wat uitzonderlijk hoog is en aan de inbreng van de leden van de klankbordgroep en tijdens de ledenraadpleging.

De werkgroep heeft aanbevelingen opgesteld, die door het bestuur op de jaarvergadering gepresenteerd worden. Daar wordt dan besloten hoe we de komende jaren verder gaan.

In deze nieuwsbrief staat een samenvatting van de uitslag van de enquête. Wilt u de hele enquête met percentages en alle antwoorden zien dan kunt u die via de website downloaden.

Misschien is een van uw goede voornemens een keer een (andere) activiteit te gaan bezoeken. U bent van harte welkom.

Namens het bestuur wens ik u allen een gezond en groen 2024 toe.

Jacques van Velsen

Samenvatting enquête

Om te kijken hoe we in de toekomst verder gaan met onze afdeling, is het van belang te weten wat de wensen zijn van onze leden. Hiervoor is in het najaar een vragenlijst opgesteld die naar al onze leden gestuurd is (per email, post of bezorgd).

Deze enquête moet ons duidelijkheid geven over:

- Interesses en wensen van onze leden en de uitwerking hiervan
- Het communicatieverloop
- De maatschappelijke rol van de afdeling
- Hoe en wat we bloemschikken
- Het inpassen van moestuinieren
- De toekomst bestendigheid van de afdeling

Op de jaarvergadering worden conclusies en aanbevelingen die uit de enquête komen aan de leden voorgelegd.

De response op onze enquête is 60% en dat is uitzonderlijk hoog. Daarvoor onze dank. Dit betekent dat de uitkomsten van de enquête erg betrouwbaar zijn.

Hieronder staat een korte samenvatting van de enquête. Vindt u percentages en antwoorden op de open vragen interessant, dan kunt u deze downloaden via de website www.stadskanaal.groei.nl onder het kopje **nieuws**.

Dat 96% van onze leden ouder is dan 50 jaar is niet nieuw, maar geeft wel aan dat we er aan moeten werken om ons ledenbestand te verjongen.

Wat wel een eyeopener was, is dat slechts 12% van de leden alleen lid is voor het blad. Activiteiten vinden 88% van de leden belangrijk en dat past goed bij de vele activiteiten die jaarlijks georganiseerd worden.

Ook opvallend was dat papieren informatie hoger scoort dan informatie via websites. Dat betekent dat een papieren Nieuwsbrief, een flyer met het jaar jaarprogramma en de Open Tuinen Estafettegids belangrijk zijn. Natuurlijk moeten we de informatie via websites en nieuwsflitsen niet verwaarlozen voor de leden die daar (extra) informatie vinden.

De onderwerpen van de lezingen en activiteiten sluiten goed aan met onze jaarlijkse programma's. Lezingen over planten en tuin- en kwekerijbezoeken scoren duidelijk hoger dan de andere lezingen/activiteiten.

Samenwerking met andere organisaties wordt belangrijk gevonden. Met de bibliotheek, gemeente en amateur tuindersvereniging is al een samenwerking en we zullen moeten gaan kijken hoe we die kunnen versterken en de samenwerking met de andere organisaties vorm kunnen gaan geven.

Voor een moestuincursus heeft 23% van de leden interesse, maar interesse dit is niet hetzelfde als een cursus gaan volgen. Zo'n cursus moet dan een combinatie zijn van praktijk en theorie. Met de gemeente en bibliotheek wordt samengewerkt om een breder publiek voor het moestuinieren enthousiast te maken.

We willen als bestuur het bloemschikken gaan stimuleren. Een mogelijkheid daarvoor is een echte basiscursus te organiseren. Hiervoor heeft 18% van de leden aangegeven interesse te hebben. Er wordt gekeken hoe we daar vorm aan kunnen geven en kunnen inpassen in de huidige cursussen. Zo'n cursus moet dan wel, zoals nu ook het geval is, een maal per maand gehouden worden. Andere activiteiten zijn het organiseren van workshops en een bloemschikdemonstratie waarvoor 50% van de leden interesse hebben.

De antwoorden op de vraag over of men wil meedenken over het organiseren of meehelpen bij een activiteit/klusje waren heel positief. Door 42 leden is deze vraag met ja ingevuld, hieronder zijn 20 nieuwe namen. Na de jaarvergadering nemen we contact op met deze leden om te vernemen wat hun interesses c.q. ideeën zijn. Wij zorgen dan voor een overzicht met taken, activiteiten en klusjes waarvoor nog vrijwilligers nodig zijn.

Om voor digitale media vrijwilligers te krijgen is wat lastiger. Twee mensen hebben aangegeven dat ze willen helpen met de website en facebook.

Waar we met z'n allen heel blij om kunnen zijn, is het gemiddelde waarderingcijfer 7 dat we als vereniging gekregen hebben. Daarvoor is niet alleen het bestuur verantwoordelijk maar ook de vrijwilligers die we hebben.

In de laatste vraag zijn verschillende ideeën aangegeven. We gaan kijken welke ideeën passen in de plannen voor de toekomst van onze vereniging.

Jacques van Velsen

Jaarprogramma 2024

Aanmelden voor activiteiten gaat via de website en daar staat ook aangegeven hoe betaald moet worden. Wanneer u geen Internet heeft kunt u zich telefonisch aanmelden bij Marjo van Eck (06-46013365) en daarna betalen (rekening: NL69 RABO 0360 7075 72 t.n.v. K.M.P.T. Stadskanaal e.o.)

Meer informatie over een activiteit is te vinden op de website onder Agenda en in de folder voor 2024 die op de jaarvergadering en daarna beschikbaar is.

Lezingen

- JAARVERGADERING met twee presentaties eigen leden op woensdag 24 januari 2024
- BODEMLEVEN door Peter van 't Rood op dinsdag 27 februari 2024
- BORDERS door Alie Stoffers op donderdag 28 maart 2024
- TUINONTWERPEN DIE JE GELUKKIG MAKEN door Martin Knol op woensdag 2 oktober 2024
- MOESTUINIEN door Wessel van Schagen op donderdag 7 november 2024
- DE GRAUWE KIEKENDIEF door Madeleine Postma op dinsdag 3 december 2024

Workshops

- MEZENNESTKASTJE van palethout o.l.v. Tinie Kruise in Sellingen
Zaterdag 2 maart 2024 van 10.00 uur tot het klaar is
- ZAAIEN zaterdag 16 maart 2024 o.l.v. Tinus Scheltens in de bibliotheek
- WILGENTENEN VLECHTEN vogel o.l.v. Geert Klooster in Eerste Exloërmond
Vrijdagavond 17 mei 2024 om 19.00 uur
- VOORJAARSSTUK maken met kinderen in de bibliotheek
Woensdag 22 mei 2024 van 14.00 - 16.30 uur
- HYPERTUFA WATERDRINKBAK voor vogels van Darmerblad o.l.v. Marjo van Eck in Sellingenbeetse
Zaterdag 8 juni 2024 van 10.00 uur tot het klaar is
- KERAMISCHE BLOEMEN OP STEEL o.l.v. Sidona Blaakmeer in Gieten
Dinsdag 8 en zaterdag 29 oktober 2024 om 13.30 uur
- HERFSTSTUK maken met kinderen in de bibliotheek
Woensdag 23 oktober 2024 van 14.00 - 16.30 uur
- GLASFUSION o.l.v. Gerard Weisbeek in Hollandscheveld
Zaterdag 9 november 2024 van 9.30 - 17.00 uur
- KERSTSTUK maken met kinderen in de bibliotheek
Woensdag 18 december 2024 van 14.00 - 16.30 uur

Excursies

- Excursie WORMENKWEKERIJ Wormsystems in Oostwold
Donderdag 11 april 2024 om 10.00 uur
- WILDPLUK excursie o.l.v. Diana Dekkers in Gasseltenijveenschemond
Zaterdag 18 mei 2024 om 10.00 uur
- ORCHIDEEËN excursie o.l.v. Hans Dekker in Hoogeveen
Zaterdag 15 juni 2024 van 13.30 - 16.00 uur
- Avond-/nachtexcursie NACHTVLINDERS o.l.v. Geert de Vries in Drouwenerzand
Woensdag 24 juli 2024 van 20.00 tot 1.00 uur (datum is weersafhankelijk)
- PADDESTOELEN excursie o.l.v. Inge Somhorst in Ter Apel
Zondag 20 oktober 2024 om 9.30 uur (datum is weersafhankelijk)
-

(vervolg op pagina 5)

Jaarprogramma 2024 (vervolg)

Bloemschikken

- Beginners/gevorderden op dinsdag 13 februari, 12 maart en 16 april 2024
- Vergevoorderden op maandag 5 februari, 4 maart en 8 april 2024
- De data voor bloemschikactiviteiten in oktober t/m december 2024 worden later bekend gemaakt.

Open Tuinen

- Landelijk Open Tuinen Weekend zaterdag 15 en zondag 16 juni 2024
- Estafette Open Tuinen Weekend afdeling Stadskanaal op zaterdag 3 en zondag 4 augustus

Overige activiteiten

- Informatieavond MOESTUINIEN donderdagavond 1 februari 2024 om 19.00 uur in de bibliotheek
- ZADENRUILBEURS dinsdag 27 februari 2024 samen met de lezing Bodemleven
- Voorjaars PLANTENRUILBEURS zaterdag 20 april 2024 om 10.00 uur op de Stonefarm
- FAIR zaterdag 11 mei 2024 van 11.00 – 16.00 uur in Bronnegerveen
- TUINREIS op een zaterdag in juli 2024
- Najaars PLANTENRUILBEURS op zaterdag 19 oktober 2024 om 10.00 uur op de Stonefarm

“Praktijk zoek je zelf”
praktijk voor bewustwording

Marijke van der Winden
Schoolkade 130
9581 HG Musselkanaal
Tel. 0599-413428
www.praktijkzoekjenzelf.nl

Kwekerij De Elzenhof

bijzondere vaste planten en heesters

Verbindingskanaal NZ 115 7895 TE Roswinkel
Tel. 0591 - 353578 www.kwekerijelzenhof.nl

Voor al uw (bijzondere) heesters, vaste planten en rozen
gaat u naar

“De Elzenhof”

Bezoek ook eens onze website www.kwekerijelzenhof.nl.
Wij zijn iedere vrijdag en zaterdag open van 9.00-17.00
uur.

Tevens tuinadvies, tuinonderhoud en snoeiwerk.

Graag tot ziens op de kwekerij
(tussen Roswinkel en Nieuw-Weerdinge).

Meer dan 4000 2de hands boeken bij:

De boekenzolder

Leemdobben 8, 9551 AR Sellingen

Open op afspraak: telefoonnr.
06-36280010

Email deboekenzolder@gmail.com

Naslagwerken Handwerkboeken Romans

Detectives Studietoeken en nog veel meer
Kom even langs als je van boeken houdt!

Kerststukjes

Het was woensdagmiddag voor de Kerst en dan is het standaard om kerststukjes te maken in de bibliotheek met kinderen. Alleen moesten we dit jaar wat langer wachten op de eerste kinderen, want de vakantie begon pas vrijdagmiddag en de scholen gingen om twee uur uit.

Dit alles maakte echt niks uit want er kwamen 18 kinderen die middag, dus waren Lineke en ik dolblij met de hulp van Elly Groen. Het is vaak aanpoten wil je ze allemaal tegelijk helpen, maar als je dan die trotse en glunderende gezichtjes van ze ziet dan word je weer helemaal blij van binnen en dan die creaties, des te meer glim des te mooier. Al met al weer een zeer geslaagd projectje van Groei & Bloei.

Marjo

Pen doorgeven.

Ik -Ingrid Höfelt- heb de Pen doorgekregen van Henri Speelman.

Wij zijn afgelopen maart verhuisd van Hoofddorp naar Buinen. Van een tussenwoning met een kleine tuin naar een keuterboerderij met een ruime tuin. Mijn oog viel op een lokale advertentie van Groei & Bloei, een lezing over tuinontwerp. Dat leek mij wel wat en zo zijn wij samen lid geworden en hebben we ons ook aangemeld voor een tuinkring.

Tjonge jonge jonge, wat een mooie tuinen! Als nieuwkomers hebben wij genoten van de huisbezoeken, de gezelligheid, het enthousiasme en van de ongelooflijke mooie en diverse tuinen. Echt niet te geloven!! Ook de aanwezige kennis, ik was gewapend met pen en papier, maar veel daarvan moet nog bezinken en een plek krijgen.

Ook een leuk uitstapje gemaakt naar 2 kwekerijen. Kwekerij aan de Dijk in Oudeschip kwekerij Freek van de wal in Siddeburen, beide met een boeiende rondleiding. Zelfs bij de toiletten kreeg ik nog spontaan advies over een goede grondbedekker. Ik meen Vinca minor of Waltsteina ternata. Die man kon zeker aan mijn hoofd zien, die weet er niks van. En gezellig wat gedronken op een terras bij De Blauwe Stad.

Afgelopen voorjaar, zomer en najaar hebben wij kennis gemaakt met onze tuin. Tips en genoeg informatie gekregen om mee aan de slag te gaan. Een grote twijfel is, er staat een grote Lindeboom pal voor ons huis. Mijn vriend is ervoor om hem weg te halen en ik vind dat toch een beetje zonde. Zo'n boom heeft een historie en staat daar met een reden. Plus, zorgt in de zomer voor een koel gedeelte van het huis. Maar hij neemt inderdaad ook licht weg en je moet hem met de regelmaat snoeien, anders komen de takken tegen het dak.

Zo is een tuin een plek die je je eigen maakt, zodat je ervan kan genieten. En dat vergt aandacht, kennis en tijd. Zo hoop ik gaandeweg ook gepakt te worden door het tuinvirus en samen met de enthousiaste organisatie Groei & Bloei Stadskanaal kennis, kunde en gezelligheid op te doen.

Ingrid Höfelt, (ik geef de pen door aan Lies Vreudenhil)

Bloemschikken van het

NNBE (Noord Nederlands

Bloemschik-evenement)

Melissa Smedes gaat de bloemschikdemonstratie verzorgen op het NNBE van 9 maart 2024!

Hierbij de mededeling dat bloemschiksters van de afdeling Stadskanaal (dus de leden van de vereniging!!) zich kunnen opgeven via onze site:

info@stadskanaal.groei.nl, waarbij de inschrijving wordt betaald door onze afdeling. Inschrijving moet dus voor **7 februari 2024!!**

Voor deelnemers aan het NNBE is de toegang tot het middagprogramma gratis.

Wilt u alleen naar de Bloemschikdemonstratie? De toegang kost in dat geval voor leden van Groei&Bloei €7,- en €10,- voor niet leden. Neem wel uw ledenpas mee voor de korting op de entreeprijs!

Wilt u alleen de bloemschikdemonstratie bijwonen? Geeft U zich in dat geval op door een email te sturen naar NNBE.groei@gmail.com, zodat u zeker bent van een plekje!

Johan Schuitema

"alles onder één groen dak"

DCM GAZON INFO

HET GEHEIM VAN EEN TOPGAZON IS EEN GOEDE BODEM!

Bodems verzuren van nature. Wanneer een bodem te zuur is, hebben de graswortels moeite om voldoende voedingsstoffen op te nemen. Hierdoor krijg je een verminderde grasgroei waardoor er vervolgens open plekken in het gazon zullen ontstaan. Het gevolg is vaak dat mos en onkruiden de kop op gaan steken. Zeker op zandgronden is dit een groot probleem omdat deze van nature sneller verzuren. De ideale zuurgraad (ook wel ph genoemd) voor de bodem van een gazon ligt tussen de 6.0 en 7.0. Om de ph op peil te brengen is het noodzakelijk om kalk te gaan strooien. De beste toepassingsperiode is januari / februari en in het najaar. Door nu al kalk te gaan strooien, legt u een sterke basis voor een mooi, gezond en mosvrij gazon in het voorjaar.

INTERNET-SITES:

Website Johan Schuitema:

www.johanschuitema.nl

Website DCM Nederland:

www.dcm-info.nl

OPENINGSTIJDEN:

Maandag t/m vrijdag:

08:00 – 17:00 uur

Zaterdag: 08:00 - 17:00 uur

TIP: een zure bodem heeft als gevolg dat de bodemstructuur wordt aangetast. Strooi daarom nu ook **DCM koemest** om organische stof in de bodem te brengen die er voor zorgt dat het bodemleven zich weer verder kan gaan ontwikkelen.

DCM Groenkalk zorgt voor een snelle ontzuring van de bodem dankzij de hoge neutraliserende waarde. Tevens stimuleert het de activering van het aanwezige bodemleven en zorgt het voor een verbetering van de bodemstructuur. Het aanwezige calcium (Ca++) zorgt voor sterkere plantencellen waardoor er een betere voedingsopname plaats zal vinden. De kalkkorrels bevatten tevens 15% magnesium (MgO) die zorgen voor een diepgroene frisse graskleur. DCM Groenkalk is makkelijk strooibaar met zowel de hand als een strooier. *Kom gerust langs in de winkel* voor meer informatie; voor elk gazon hebben wij een deskundig advies op maat!

Johan Schuitema

Zandtangerweg 46

9584 AL MUSSEL

Tel: 0599 - 454214

Dosering: 1 kg per 10 m²

Verpakking: 2 en 4 kg (doos) / 10 en 20 kg (zak)

Ideale toepassingsperiode: jan / feb en sep / okt

gerwin@johanschuitema.nl

UW GRASSPECIALIST!

Als je van tuinen en tuinieren houdt

GROEI & BLOEI

Uitnodiging voor de jaarlijkse ledenvergadering

Plaats : zaal "De Eendracht", Poststraat 30, 9501 ER Stadskanaal
Datum : woensdag 24 januari 2024
Aanvang : 19.30 uur

AGENDA:

1. Opening en vaststellen agenda

2. Verslag jaarvergadering over 2022

Het verslag van de ledenvergadering over 2022 (gehouden op 25 januari 2023) is te vinden op de website van Groei&Bloei Stadskanaal (onder het kopje Nieuws).

3. Sociaal jaarverslag 2023*

4. Financieel jaarverslag 2023**

5. Kascontrolecommissie dhr. T. Scheltens en dhr. R. de Hoop

- a. Verslag van de kascontrolecommissie
- b. Decharge van de penningmeester
- c. Benoeming lid kascontrolecommissie

6. Begroting 2024**

7. Bestuur

Aftredend en niet herkiesbaar: Bert Buikema

Vacature

8. Beleid 2024

Adviezen van de enquête werkgroep om het beleid voor 2024 en volgende jaren vast te stellen. De uitslag van de enquête is te vinden op de website van Groei&Bloei Stadskanaal (onder het kopje Nieuws).

9. Rondvraag

10. Sluiting ledenvergadering

11. Pauze

12. Twee korte presentaties met tussendoor een hapje/drankje

13. Verloting

* Het sociale jaarverslag 2023 is te vinden op website www.stadskanaal.groei.nl

** Het financiële jaarverslag 2023 en de begroting van 2024 zijn na 17 januari ook te vinden op www.stadskanaal.groei.nl

Alie Stoffers 'Borderlezing'

Bijna elke Tuinier wil in elk geval één mooie border, maar hoe pak je dit aan? Met een aantal praktische tips is het jaarlijks verplanten misschien iets te verminderen....

Aan de hand van veel beeldmateriaal gaan we een aantal zaken de revue te laten passeren:

- omstandigheden van de border, specifieke problemen op die plaats
- type beplanting bepaald voor een groot deel het onderhoud
- grondsoort, zuur- kalkrijk, zon-schaduw beplanting, de sfeer van de beplanting, planten op schaal
- tuinieren op kleur, en hoe dan?
- wat is het effect van de zon op deze kleuren
- wat is een goede duo-beplanting
- hoe passen we zomer - en voorjaarsbollen toe?
- wil je bloei het jaar door of kies je voor een 'piek-periode' met een echt wauw-effect?
- 'ingrediënten' noodzakelijk voor een mooie border
- wintergroen/winterstructuur
- toepassing van knollen en éénjarigen,
- en nog veel meer. En we zien enorm veel borders in binnen- en buitenland voorbij komen.

Geïnspireerd naar huis!

Lezing Bodemleven

We weten allemaal dat planten water en voedsel opnemen via hun wortels. Maar dat bij de opname van voedingsstoffen het bodemleven een cruciale rol speelt is nog tamelijk onbekend. En zeker de manier waarop dat gebeurt is intrigerend: een wonderlijk spel van samenwerking, bescherming en concurrentie tussen wortels, schimmels, bacteriën en andere vormen van bodemleven.

Daar gaat de lezing van Peter van 't Rood over: het leven in de bodem, van de grotere vormen zoals wormen en pissebedden tot de microscopische wereld in de grond: schimmels, bacteriën en dergelijke en waarom zij zo essentieel zijn voor de gezondheid van planten.

Eerst worden de verschillende groepen in het bodemleven behandeld, waarbij met name wat dieper wordt ingegaan op de wormen, bacteriën en schimmels. Daarna worden allerlei processen in de bodem zichtbaar gemaakt, met de rol

van de verschillende organismen en hun onderlinge samenwerking en concurrentie.

Af en toe maken we een toepasselijk uitstapje, zoals naar het Caribisch deel van ons koninkrijk. Ook krijgt u adviezen hoe u zelf het bodemleven in uw tuin kunt stimuleren en welke ontwikkelingen in de agrarische sector er zijn op dit gebied.

Eigenlijk is de titel "lezing" niet zo op zijn plaats, omdat met woorden niet valt te beschrijven hoe het er onze voeten aan toe gaat en dus staan foto's, schema's en veel bijzondere filmpjes centraal.